

Gemeente Ermelo
De heer P. van den Kemp
Postbus 500
3850 AM ERMELO

Gemeente Ermelo	Afd. RO
Streefdatum 200708	Beh. PKET
02 JUN 2008	
Case nr 2008-03544	
Subject Inkd	
Doc nr 08014416	

ARCADIS NEDERLAND BV
Zendmastweg 19
Postbus 63
9400 AB Assen
Tel 0592 392 111
Fax 0592 353 112
www.arcadis.nl

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Onderwerp:
Rapport Inventariserend Veldonderzoek archeologie Harderwijkerweg Tonsel in Ermelo

Assen,
30 mei 2008

Geachte heer Van den Kemp,

Contactpersoon:
W.A. Ytsma

Het is ons een genoegen u het rapport van het Inventariserend Veldonderzoek archeologie Harderwijkerweg Tonsel in Ermelo te doen toekomen.

Telefoonnummer:
06 46647269

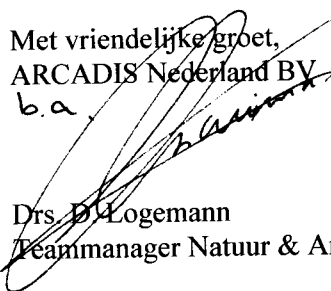
Mocht u vragen hebben betreffende het rapport dan kunt u contact opnemen met de heer W.A. Ytsma, bereikbaar op nummer 06 46647269.

E-mail:
w.a.ytsma@arcadis.nl

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Ons kenmerk:
B01034/BD8/002/233901

Met vriendelijke groet,
ARCADIS Nederland BV
b.a.

Drs. D. Logemann
Teammanager Natuur & Archeologie

Bijlage:

- Rapportage met kenmerk B01034/NA8/001/233901.

Divisie Milieu en Ruimte is gecertificeerd
voor: ISO 9001, VCA** en SIKB BRL's

Handelsregister
9036504

**INVENTARISEREND VELDONDERZOEK
ARCHEOLOGIE HARDERWIJKERWEG TONSEL
IN ERMELO**

VESTAAL VASTGOED

30 mei 2008

B01034/BD8/001/233901

Rapportage

1.1 AANLEIDING ONDERZOEK

In het plangebied zullen kantoren worden gebouwd. Tevens worden parkeerplaatsen en een vijver aangelegd. De bodemverstorende werkzaamheden die hiermee gepaard gaan, kunnen eventueel aanwezige archeologische waarden verstoren.

Opdrachtgever is Vestaal Vastgoed. Contactpersoon van de opdrachtgever is de heer M. Aalderink. Contactpersonen bij ARCADIS zijn de heer W.A. Ytsma en de heer J. Drenth.

1.2 ONDERZOEKSLOCATIE

1.2.1 AFBAKENING PLAN- EN ONDERZOEKSGBIED

Het plan- en onderzoeksgebied te Tonsel in Ermelo is circa 7500 m² groot en is gelegen aan de Harderwijkerweg nummer 240 (zie afbeelding 1). Voor het bureauonderzoek is, voor een beter begrip van de archeologie in het plangebied, een bredere zone bestudeerd (ruwweg 1 km rond het plangebied).

Tabel 1

Objectgegevens

Objectgegevens onderzoek	
ARCADIS projectnummer	B01034.233901
Projectnaam	IVO archeologie Harderwijkerweg Tonsel Ermelo
Plaats	Tonsel
Toponiem	Tonsel
Gemeente	Ermelo
Provincie	Gelderland
Kaartblad	26H
Oppervlak	ca. 0,75 ha
CIS-code	27882
Huidig gebruik	Garagebedrijf met caravanstalling
Archeoregio	2, Utrechts – Gelderse zandgebied
Uitvoerder	ARCADIS Nederland BV
Bevoegd Gezag	Gemeente Ermelo
Uitvoeringsperiode onderzoek	April 2008
Beheerder en plaats documentatie	ARCADIS Nederland BV locatie Assen

Tabel 2

RD-coördinaten
onderzoekslocatie

Hoekpunten plangebied	X-coördinaat	Y-coördinaat
Noordwesthoek	170931	482012
Zuidwesthoek	170943	481986
Noordoosthoek	171102	482054
Zuidoosthoek	171096	481986

Afbeelding 1

Het plangebied is in rood aangegeven.

1.2.2 TOEKOMSTIG GEBRUIK

In het plangebied zullen kantoren, parkeerplaatsen en een vijver worden aangelegd.

1.2.3 HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied is in gebruik als garagebedrijf en caravanstalling. Een derde van de oppervlakte heeft een betonnen bestrating.

1.2.4 ONDERZOEKSDOEL

Het onderzoeksdoel van het IVO is het aanvullen en toetsen van het verwachtingsmodel uit de bureaustudie (zie 1.3). Het booronderzoek is gericht op het aanwijzen van kansarme en kansrijke zones binnen het plangebied. Tevens wordt het terrein systematisch onderzocht op de aanwezigheid van vondsten en/of sporen.

1.3 BUREAUONDERZOEK

1.3.1 GEOMORFOLOGIE EN BODEM

De bodem in het plangebied bestaat uit een hoge zwarte enkeerdgrond (zEZ21) in een vlakte van ten dele verspoelde dekzanden (2M9).

1.4 ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK

In onderstaande tabel staan de verschillende archeologische perioden.

Tabel 3

Archeologische periodes uit:
Archeologisch Basis Register
(ABR)

Periode	Begin	Einde
Nieuwe tijd	1500	Heden
Late middeleeuwen	1050	1500
Vroege middeleeuwen	450	1050

Periode	Begin	Einde
Romeinse tijd	12 v. Chr.	450
IJzertijd	800 v. Chr.	12 v. Chr.
Late bronstijd	1.100 v. Chr.	800 v. Chr.
Midden bronstijd	1.800 v. Chr.	1.100 v. Chr.
Vroege bronstijd	2.000 v. Chr.	1.800 v. Chr.
Laat neolithicum	2.850 v. Chr.	2.000 v. Chr.
Midden neolithicum	4.200 v. Chr.	2.850 v. Chr.
Vroeg neolithicum	5.300 v. Chr.	4.200 v. Chr.
Mesolithicum	8.800 v. Chr.	4.900 v. Chr.
Laat - paleolithicum	35.000 v. Chr.	8.800 v. Chr.

1.4.1 INDICATIEVE KAART VAN ARCHEOLOGISCHE WAARDEN

De Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW, zie bijlage 2) is in dit deel van Nederland gebaseerd op de veronderstelde relatie tussen de aanwezigheid van nederzettingsresten, het bodemtype en grondwatertrappen. Het plangebied is op de IKAW gewaardeerd met een hoge kans op het aantreffen van archeologische waarden. Deze komt overeen met de zone waar de bodem bestaat uit een enkeerdgrond.

1.4.2 ARCHEOLOGISCHE MONUMENTEN KAART

In het plangebied komen geen AMK-terreinen voor. In de directe omgeving (onderzoeksgebied) bevinden zich eveneens geen AMK-terreinen.

1.4.3 ARCHIS II

In het plangebied zijn geen waarnemingen aanwezig. In het onderzoeksgebied, een straal van 1 km rondom het plangebied zijn eveneens geen waarnemingen geregistreerd in Archis II.

1.4.4 HISTORISCH ONDERZOEK

In 1830-1855 ligt het plangebied ten noorden van de Jager Gentenerf en ten zuiden van Waterplas. Het gebied was in gebruik als akkerland (Grote Historische Atlas).

1.5 VERWACHTINGSMODEL

Het plangebied ligt op een es. Daarom kunnen vondsten uit de late middeleeuwen tot en met nieuwe tijd relatie tot de es worden verwacht. Het plangebied is gelegen in een vlakte van ten dele verspoelde dekzanden. Deze gebieden in dit deel van Nederland kennen doorgaans een bewoningsgeschiedenis vanaf de prehistorie. Daarom geldt een algemene verwachting voor wat betreft periode en complextype.

1.6 VELDONDERZOEK

1.6.1 OPZET

Er is een algemene verwachting voor wat betreft periode en vondstcomplex. Er zijn 6 boringen gezet (zie bijlage 3). Dit aantal boringen is, gezien de beperkte omvang van het

plangebied (waarbinnen maar circa 0,1 ha kon worden onderzocht), genoeg voor een karterend onderzoek. De boringen zijn uitgevoerd met een 7 cm Edelmanboor. De boringen zijn tot een diepte van 25 cm in de onverstoorde C-horizont (dekzand) gezet. Relevante lagen zijn gezeefd op een zeef met een maaswijdte van 4 mm.

1.6.2 RESULTATEN

Archeologische indicatoren zijn niet aangetroffen. De zes geplaatste boringen laten een uniform beeld zien (zie bijlage 4). De bouwvoor heeft een gemiddelde dikte van 35 cm. Onder de bouwvoor zit in de boringen 3, 4 en 6 een gevlekte verstoorde zandlaag. Onder de bouwvoor en soms onder de verstoorde laag zit in de boringen 1, 2, 3, 4 en 5 een esdek van ongeveer 40 cm dik. In de boring 2 is deze laag echter gevlekt en verstoord. Middeleeuwse waarden onderin het esdek zijn niet aangetroffen. Onder het esdek bevindt in boringen 3 t/m 6 een verstoorde matig fijne zwak siltige zandlaag, de C-horizont. Waarschijnlijk is de top van de C-horizont bij het aanleggen van de es verstoord. Na gemiddeld 10 tot 20 cm verstoring is de C-horizont op een diepte van ongeveer 100 cm -mv. intact. Er is onder het esdek geen podzolering aangetroffen.

1.7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

1.7.1 CONCLUSIES

Het esdek is in 4 boringen intact (1, 3, 4 en 5). Waarschijnlijk is bij het aanleggen van de es de top van de C-horizont verstoord. Eventuele archeologische waarden in de top van het dekzand zijn hiermee verloren gegaan. Archeologische indicatoren zijn in geen van de boringen aangetroffen.

1.7.2 AANBEVELINGEN (SELECTIEADVIES)

Op basis van de conclusies wordt geconstateerd dat de behoudenswaardigheid van het plangebied laag is. Aanbevolen wordt geen nader onderzoek te verrichten.

De implementatie van deze aanbeveling is afhankelijk van het oordeel van het Bevoegd Gezag, de gemeente Ermelo.

Wanneer bij de uitvoering van grondwerkzaamheden onverhoopt grondsporen en/of vondsten worden aangetroffen, dient hiervan direct melding te worden gemaakt bij de provincie Gelderland, M. de Rooij (tel. 026 359 94 80).

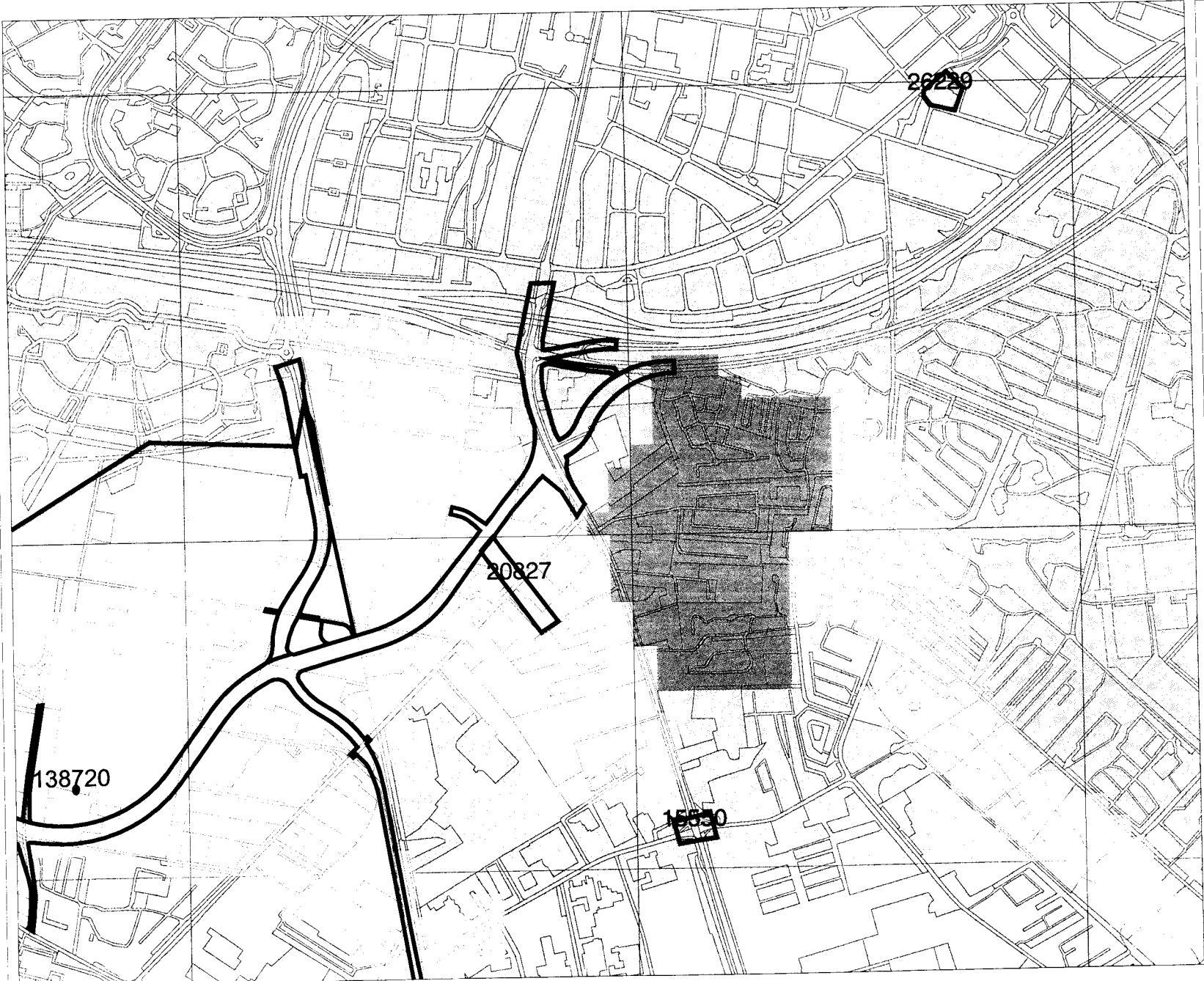
BIJLAGE 1

Bronnen

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM), Amersfoort, 2007.
- Archeologisch Basis Register (ABR), Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB), Amersfoort 1992.
- Archeologisch Informatie Systeem II (Archis II), Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM), Amersfoort, 2007.
- Grote Historische Atlas van Nederland. 3 Oost-Nederland 1830-1855. Wolters Noordhoff, Groningen 1990.
- Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden, 2^e generatie, IKAW, Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM), Amersfoort, 2005.
- Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.1, College voor de Archeologische Kwaliteit, 2006.

BIJLAGE 2

IKAW, AMK-terreinen, vondst- en onderzoeksmeldingen, waarnemingen

Legenda

- ONDERZOEKSMELDINGEN
- VONDSMELDINGEN
- WAARNEMINGEN

MONUMENTEN

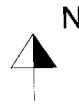
- archeologische betekenis
- archeologische waarde
- hoge archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde
- zeer hoge arch waarde, beschermd

TOP10 ((c)TDN)

GRID_1KM

IKAW

- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middelhoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)
- middelhoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- water
- niet gekarteerd

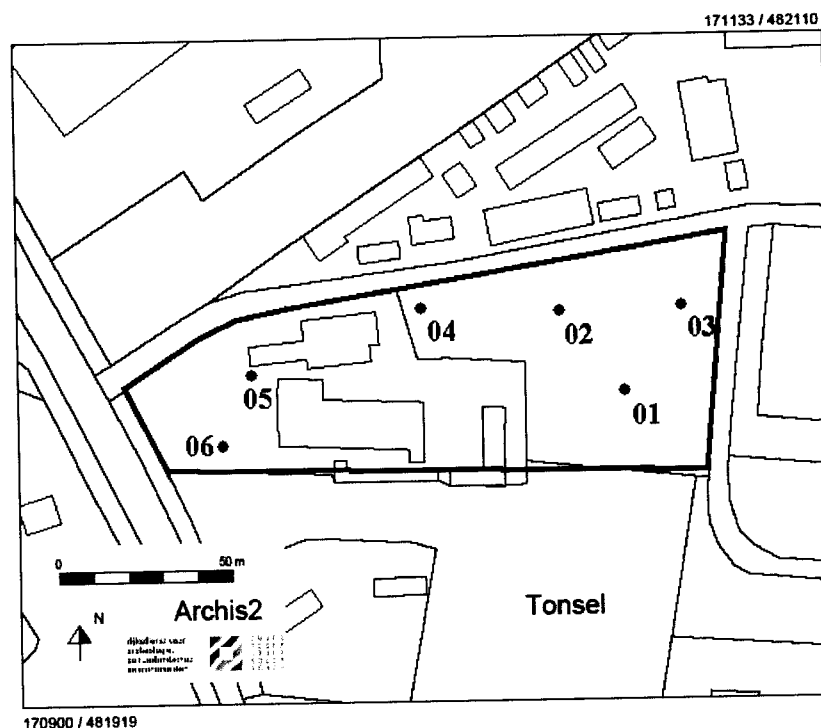
Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurlandschap
en monumenten

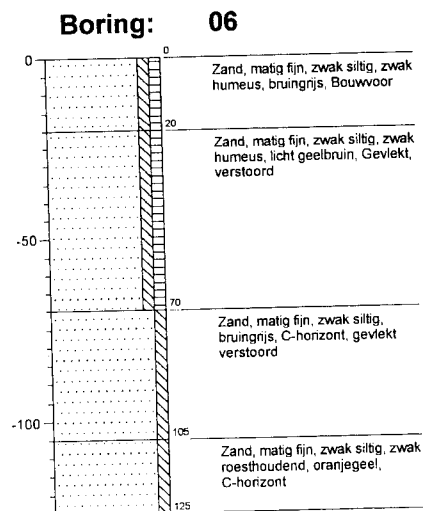
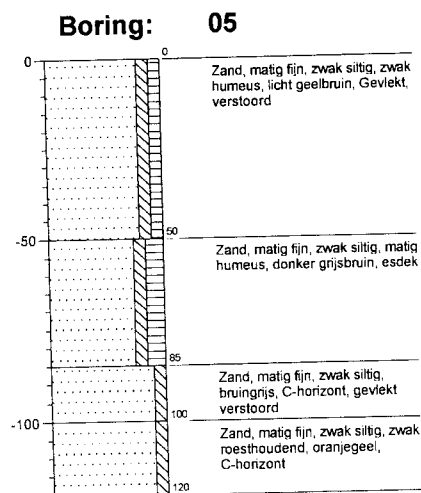
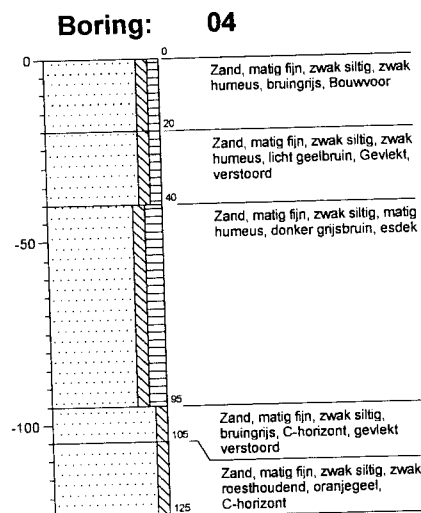
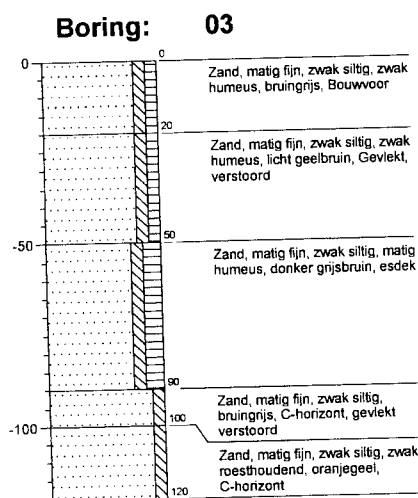
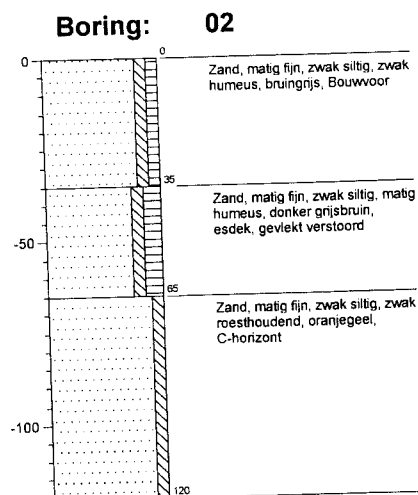
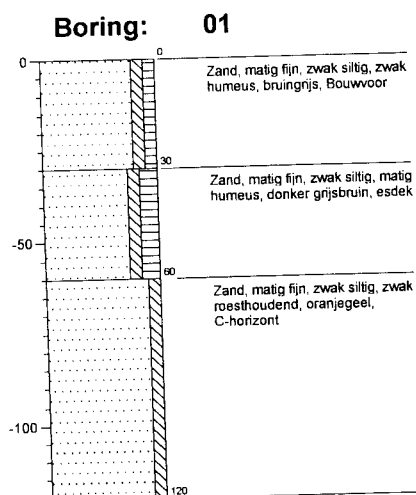

BIJLAGE 3

Boorgrid

BIJLAGE 4 Boorstaten

Legenda (conform NEN 5104)

grind

	Grind, siltig
	Grind, zwak zandig
	Grind, matig zandig
	Grind, sterk zandig
	Grind, uiterst zandig

zand

	Zand, kleiig
	Zand, zwak siltig
	Zand, matig siltig
	Zand, sterk siltig
	Zand, uiterst siltig

veen

	Veen, mineraalarm
	Veen, zwak kleiig
	Veen, sterk kleiig
	Veen, zwak zandig
	Veen, sterk zandig

klei

	Klei, zwak siltig
	Klei, matig siltig
	Klei, sterk siltig
	Klei, uiterst siltig
	Klei, zwak zandig
	Klei, matig zandig
	Klei, sterk zandig

leem

	Leem, zwak zandig
	Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

	zwak humeus
	matig humeus
	sterk humeus
	zwak grindig
	matig grindig
	sterk grindig

geur

	geen geur
	zwakke geur
	matige geur
	sterke geur
	uiterste geur

olie

	geen olie-water reactie
	zwakke olie-water reactie
	matige olie-water reactie
	sterke olie-water reactie
	uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

	>0
	>1
	>10
	>100
	>1000
	>10000

monsters

	geroerd monster
	ongeroerd monster

overig

	bijzonder bestanddeel
	Gemiddeld hoogste grondw
	grondwaterstand
	Gemiddeld laagste grondw

	slib
	water

COLOFON

INVENTARISEREND VELDONDERZOEK ARCHEOLOGIE HARDERWIJKERWEG TONSEL IN ERMELO

OPDRACHTGEVER:

VESTAAL VASTGOED

STATUS:

Concept

AUTEUR:

W.A. Ytsma MA

Archeoloog

GECONTROLEERD DOOR:

Drs. E.N. Akkerman

Senior prospector

VRIJGEGEVEN DOOR:

Drs. E.N. Akkerman

Senior prospector

30 mei 2008

B01034/BD8/001/233901

ISBN: 978-90-8958-036-8

ARCADIS NEDERLAND BV

Zendmastweg 19

Postbus 63

9400 AB Assen

Tel 0592 392 111

Fax 0592 353 112

www.arcadis.nl

Handelsregister

9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.